

Union Internationale des Avocats
International Association of Lawyers
Unión Internacional de Abogados

Rassembler les avocats du monde • Bringing Together the World's Lawyers • Reunir a los abogados del mundo

Uchwała w sprawie sytuacji w Polsce

Niniejszą uchwałą podjętą w trakcie obrad 63. Kongresu Międzynarodowej Unii Adwokatów w Luksemburgu *Rada Zarządzająca Międzynarodowej Unii Adwokatów* (ang. UIA Governing Board) *wyraża głębokie zaniepokojenie* alarmującymi próbami osłabienia praworządności w wielu regionach świata, a zwłaszcza w Polsce.

Międzynarodowa Unia Adwokatów

Przypominając fundamentalne znaczenie poszanowania praworządności, która jest nieodłącznie związana z zasadami demokracji i poszanowaniem praw człowieka.

Podkreślając, że praworządność pociąga za sobą niezależność władzy sądowniczej, która to niezależność oznacza w szczególności podział władzy, dzięki czemu władza sądownicza podlega ochronie przed politycznie umotywowanym wpływem, oraz bezstronność i niezawisłość sędziów,

Podkreślając, że niezawisłość sędziów zostaje w szczególny sposób zapewniona poprzez fakt ich mianowania wyłącznie w oparciu o kompetencje (kwalifikacje, doświadczenie, rzetelność, umiejętności i skuteczność) oraz że konieczne jest zagwarantowanie sędziom ochrony przed nieuczciwymi środkami dyscyplinarnymi.¹

Przypominając, że adwokaci i radcowie prawni to uprzywilejowani obrońcy i stróżowie praw obywateli i praworządności.

Ubolewając nad tym, że sytuacja w wielu krajach na kontynencie europejskim stała się wysoce problematyczna, gdy chodzi o ochronę praw zapisanych w art. 2, 14 § 1, 17, 19, 26 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych, art. 2, 7, 19 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 11, 21 §1, 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej i art. 6 §1, 8,10, 13 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Wyrażając głębokie zaniepokojenie z tytułu:

- konsekwencji reformy wymiaru sprawiedliwości w Polsce, która została zapoczątkowana w 2015 roku i która dotyka trzy kluczowe instytucje wymiaru sprawiedliwości: Trybunał Konstytucyjny, Krajową Radę Sądownictwa i Sąd Najwyższy,
- ostatnich skandali, które położyły się cieniem na sytuację w Polsce, zwłaszcza kampania zniesławiająca – skierowana przeciwko sędziom i prokuratorom przeciwstawiającym się wprowadzanym zmianom, mającym wpływ na wymiar sprawiedliwości – rezygnacja ze stanowiska przez Wiceministra Sprawiedliwości, zainicjowane postępowania dyscyplinarne przeciwko sędziom, zwolnienie i zastąpienie setek sędziów i prokuratorów przez Ministerstwo Sprawiedliwości, czy mianowanie w oparciu o wątpliwe powody nowych prezesów sądów i członków Krajowej Rady Sądownictwa,

¹ Zob. w szczególności Rezolucja Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy 1685 (2009) w sprawie *zarzutów umotywowanych politycznie naruszeń w odniesieniu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych w państwach członkowskich Rady Europy*. (ang. *Allegations of politically motivated abuses of the criminal justice system in Council of Europe member states.*)

Union Internationale des Avocats
International Association of Lawyers
Unión Internacional de Abogados

Rassembler les avocats du monde • Bringing Together the World's Lawyers • Reunir a los abogados del mundo

- incydentów zagrażających swobodnemu wykonywaniu zawodu prawniczego, a w szczególności ze względu na:
 - podejmowane próby naruszenia lub osłabienia przywileju tajemnicy adwokackiej/radcowskiej,
 - akty wandalizmu i prawdopodobna próba zastraszenia Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w nocy z 26 na 27 maja 2019 roku,
 - liczne ataki nienawiści wobec adwokatów i radców prawnych,
 - ostatnie działania dyscyplinujące podjęte przez Izbę Dyscyplinarną wobec dwóch prawników, którzy odważyli się skrytykować system,

Mając na uwadze, że Polska jest członkiem Unii Europejskiej, która podjęła ostre działania przeciw Polsce, np. pozwy wniesione – poprzez Komisję Europejską – 2 października 2018 roku do TSUE dotyczące (a) uchyczenia zobowiązaniom państwa członkowskiego² i (b) przeciwko rządowi polskiemu z dnia 10 października 2019 roku w sprawie środków wprowadzonych w celu dyscyplinowania sędziów, z naruszeniem niezawisłości sędziów.

Przypominając, że Polska jest członkiem Rady Europy, która także podjęła działanie w odniesieniu do sytuacji w Polsce w szczególności w drodze notyfikacji rządu polskiego przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w lipcu 2019 roku w kontekście sprawy Grzęda przeciwko Polsce, dotyczącej przedwczesnego wygaszenia kadencji dotychczasowych członków Krajowej Rady Sądownictwa, przywołując art. 6 § 1 i 13 Konwencji³

Obserwując korozję polskiej demokracji wskutek upolitycznienia wymiaru sprawiedliwości, co pozbawia wymiar sprawiedliwości niezależności i niezawisłości i naraża na ryzyko pogwałcenia fundamentalnej zasady podziału władzy, w szczególności poprzez próby naruszenia niezależności i bezstronności wymiaru sprawiedliwości i zawodów prawniczych ze strony władzy wykonawczej, zwłaszcza poprzez ingerowanie w sprawy sądowe,

Międzynarodowa Unia Adwokatów:

1. ***nalega***, aby polski rząd natychmiast podjął wszelkie niezbędne środki konieczne do przywrócenia pełnego przestrzegania zasad demokratycznych i praworządności.
2. ***wzywa*** polskie władze do bezzwłocznego pełnego wykonania wiążących wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a także do przestrzegania wiążących dla Polski traktatów międzynarodowych.
3. ***zwraca*** się również do polskiego rządu o niezwłoczne udzielenie niezbędnych gwarancji bezpiecznego, chronionego i swobodnego wykonywania zawodu prawnika, wolnego od jakichkolwiek zagrożeń czy nacisków
4. ***zachęca*** polskie władze do podjęcia działań niezbędnych do przywrócenia obywatelom polskim wiary w polski wymiar sprawiedliwości.

² Zob. Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-619/18, 24 czerwca 2019 roku.

³ Skarga nr 43572/18, opublikowana 9 lipca 2019 roku.